

Verbinding over grenzen

Europa groeit steeds dichterbij elkaar toe. Duitsland en Nederland onderhouden nauwe banden met elkaar. De uitbreiding van de verbinding tussen Nedersaksen, Bremen en de provincie Groningen versterkt deze banden op lange termijn.

De Wunderline staat voor een snellere en comfortabelere spoorverbinding. Forenzen, studenten en toeristen kunnen vanaf eind 2024 sneller en makkelijker van Bremen naar Groningen reizen als de eerste bouwfase is voltooid. De tweede bouwfase is eind 2030 klaar. Dan winnen reizigers op deze route 30 minuten ten opzichte van de oorspronkelijke situatie. De Wunderline is daarmee een centrale schakel tussen het noorden van Nederland en het noorden van Duitsland. Het versterkt het lokale vervoer, verbindt plattelandsgebieden met de grote steden en bevordert zo het grensoverschrijdend toerisme en de economische, sociale en culturele samenwerking.

De Wunderline is een belangrijk onderdeel van de Europese lijn Berlijn-Hamburg-Amsterdam-Brussel, en ook via Hamburg op de Fehmarn belt-route naar Scandinavië. Het spoor zorgt voor de verbinding van Europa. Bij DB willen we met aantrekkelijke

aanbiedingen nog meer mensen inspireren om gebruik te maken van de trein. In Duitsland, in Nederland, in Europa. Dit kunnen we alleen samen. Met de bouw van de nieuwe Friesenbrücke zetten wij hierin de eerste stap. Waar vandaag nog een kloof gaapt tussen twee oevers, verbinden we eind 2024 naties opnieuw met elkaar, met de grootste hef-draaibrug van Europa. Als volgende stap dienen wij in de eerste helft van 2022 de planningsdocumenten voor de eerste bouwfase van de Wunderline in. Vanaf 2024 rijden er weer treinen tussen Bremen en Groningen. In 2030 komen we echt op snelheid. Dan leggen treinen de route af in slechts 2:13 uur, in plaats van de vorige 2:43 uur. Als overtuigd Europeaan kijk ik uit naar een spoorwegproject dat mensen over de grenzen heen met elkaar verbindt. Met de uitbreiding zetten wij een nieuwe stap in de richting van een mobiliteitsomslag en zetten wij ons actief in voor de bescherming van het klimaat. Ik wens het project en allen die erbij betrokken zijn veel succes!

Ronald Pofalla,
Bestuurslid infrastructuur
Deutsche Bahn

Wunderline at a glance **gereed**

De Wunderline heeft de potentie om een belangrijke schakel te worden in het Europese spoornetwerk. Wat de meerwaarde van de Wunderline is voor Europa en diverse facts and figures over het project, lees je in [Wunderline at a glance](#).

KENNISMAKEN MET GÖTZ- FRIEDRICH SCHAU

Dr. Götz-F. Schau is jurist en sinds oktober 2021 afdelingshoofd “Spoor en lokaal openbaar vervoer” bij het ministerie van Economie, Arbeid, Verkeer en Digitalisering van de deelstaat Niedersachsen in Hannover. In die rol is hij ook nauw betrokken bij de Wunderline.”

“De Wunderline is een infrastructuurproject dat regio’s en mensen met elkaar verbindt. Dat wordt steeds belangrijker in het licht van de internationale, Europese en nationale ontwikkelingen. De Wunderline maakt comfortabel reizen mogelijk. Een aantrekkelijk en milieuvriendelijk alternatief voor de auto, over de landsgrenzen heen. Niedersachsen en de provincie Groningen werken nauw samen in talrijke verbanden om het project vooruit te helpen. In deze werkgroepen zijn alle Nederlandse en Duitse gemeenten langs de Wunderline vertegenwoordigd, ondersteund door deskundigen van vervoersorganisaties.”

“Deze samenwerking is uniek in Europa en van groot belang voor het slagen van dit toekomstige project!”

Bodemonderzoek in Duitsland

Wat is de kwaliteit van de ondergrond van het spoor? Dat onderzoekt Deutsche Bahn tot half april op het gedeelte tussen Ihrhove en de Duits-Nederlandse grens en tussen Leer en Papenburg. Tijdens proefboringen tot 12 meter diepte worden bodemonsters genomen, die vervolgens in het laboratorium worden onderzocht. Zo krijgen we inzicht in de toestand van de bodem. Hoe draagkrachtig is die? En hoe hoog is het grondwaterpeil? Vooral plekken waar speciale installaties staan, zoals seinen of het toekomstige elektronische seinhuis in Ihrhove, worden onder de loep genomen. Omdat de bodemgesteldheid in het gebied niet overal even stabiel en draagkrachtig is, geeft het onderzoek van de grond belangrijke informatie voor de uitbreiding van de spoorlijn.

Informatiebijeenkomst over uitbreiding spoorlijn Groningen-Bremen

Op 8 december 2021 vond een informatiebijeenkomst plaats over de Duitse uitbreiding van de Wunderline. In Westoverledingen presenteerde Deutsche Bahn de actuele stand van het project en de geplande spoorwerkzaamheden voor de eerste bouwfase.

Het ging hierbij met name over de uitvoering van de eerste bouwfase van de Wunderline, die uit drie delen bestaat. Het eerste deel loopt van Ihrhove tot aan de Ems. Deel twee loopt van de Ems tot aan de gemeentegrens van Bunde en deel drie van daar tot aan de Duits-Nederlandse grens. Deutsche Bahn wil de goedkeuringsprocedure voor de gehele bouwfase 1 tegen de zomer in gang hebben gezet. De documenten voor de drie delen worden afzonderlijk ter goedkeuring aan de Federale Spoorwegautoriteit voorgelegd. Dit is in februari al gebeurd voor deel 1 (Ihrhove-Ems) van het traject en in maart voor deel 2 (Ems-Bunde). De documenten voor het derde deel volgen in de komende maanden.

Na de presentatie was er voldoende tijd voor vragen. Daarvan maakten de aanwezige deelnemers uitgebreid gebruik. Een bijzonder pluspunt: er waren ook vertegenwoordigers van de provincie Groningen aanwezig. Zij gaven extra informatie over kwesties aan de Nederlandse kant van de grens.

PRIJS VOOR WUNDERLINE GO

Spoorvervoer en toerisme gaan hand in hand. Dat laat het netwerk Ketenmobiliteit Wunderline zien met de vernieuwende app Wunderline GO. Deze leverde zelfs een prijs op voor de 'beste Europese railtoerisme campagne'. De European Travel Commission en Eurail schreven een prijsvraag uit voor projecten die de verbinding leggen tussen spoorvervoer en toerisme. De jury riep Wunderline GO uit tot 'beste nieuwe promotionele initiatief 2021'. Ze was onder de indruk van de intensieve grensoverschrijdende samenwerking tussen de vele partners en het vermogen van de app om een spoorlijn te promoten en

tegelijkertijd mensen aan te moedigen om de regio te verkennen. Imke Wemken van Ostfriesland Tourismus is één van de betrokken partners bij de ontwikkeling van Wunderline GO. Zij legt uit: ***“Door de Wunderline en de app knopen we mobiliteit, openbaar vervoer, duurzaamheid én plezier aan elkaar. Het reizen met de trein wordt een fijne, comfortabele belevenis en een uitstekende vervanging voor de auto.”***

Wunderline GO proberen? Download de app in de App-store of de Play-store. [Of via deze link!](#)

Makkelijk bereikbare, veilige en aantrekkelijke stations

Een station is meer dan een plek waar je op de trein kunt stappen. Het is ook een plek waar je eenvoudig van het ene op het andere vervoermiddel moet kunnen overstappen. En waar je aangenaam kunt wachten. Daar zet het Netwerk Ketenmobiliteit Wunderline zich voor in. Tijdens een bijeenkomst in Winschoten op 30 maart hebben de netwerkpartners ideeën uitgewisseld over hoe ze de Wunderline-stations veiliger en aantrekkelijker kunnen maken. Na een rondleiding op station Winschoten en enkele inspirerende presentaties kon het netwerk Ketenmobiliteit zelf aan de slag met de stationsomgeving. In groepen dachten de deelnemers na over mogelijke acties ter verbetering van de Wunderline-stations. Hierbij ging het bijvoorbeeld over aanvullend aanbod zoals een bibliotheek, fitnessparcours, of hangmatten waar je kunt uitrusten. Vooral het onderwerp verlichting kreeg veel aandacht. Hiermee kun je sfeer creëren op het station of reizigers op een creatieve manier de weg wijzen. De komende tijd worden de verzamelde ideeën verder uitgewerkt.

De Wunderline heeft een nieuwe website! Meer informatie vindt u voortaan op www.wunderline.eu

EEMS DOLLARD REGIO ALS KUNSTLOCATIE

Kunst combineren met landschap: dat is het idee achter de Ostfriesland Biënnale. Een Duits-Nederlands kunstfestival, dat in het leven is geroepen om de Eems Dollard Regio als kunstlocatie neer te zetten. Verspreid over het grensgebied Ostfriesland en de provincie Groningen zijn in de zomermaanden van 2022 meer dan twintig kunstwerken van getalenteerde kunstenaars te zien. Twee tentoonstellingslocaties liggen direct langs de Wunderline: in Winschoten en nabij de Friesenbrücke. De kunstwerken verwijzen naar het landschap en zorgen voor nieuwe perspectieven. Of ze worden versterkt door het bijzondere landschap en het unieke decor. Initiatiefnemer Ina Grätz vertelt: *“Het idee voor de Ostfriesland Biënnale is geboren uit liefde voor onze Eems Dollard Regio. Deze liefde komt vooral voort uit het prachtige en gevarieerde landschap. We gebruiken kunst om de verhalen van de regio te vertellen. Uniek is de interactie tussen het kunstwerk en de omgeving. Ze versterken elkaar en brengen elkaar tot leven. Op die manier wordt de regio voor even het centrum van Europa en kunnen we laten zien wat we te bieden hebben.”*

De biënnale is van 4 juni tot en met 4 september 2022 vrij toegankelijk voor publiek. Alle kunstlocaties zijn met duurzame vervoersmiddelen, zoals openbaar vervoer, fiets en te voet bereikbaar. Een mooie gelegenheid om met de Wunderline naar een van de startpunten te reizen en vandaar te voet, op de fiets of per bus de regio verkennen. Laat je verrassen!

Overheden in Nederland en Duitsland versterken treinnetwerk om *makkelijk te reizen binnen Europa*

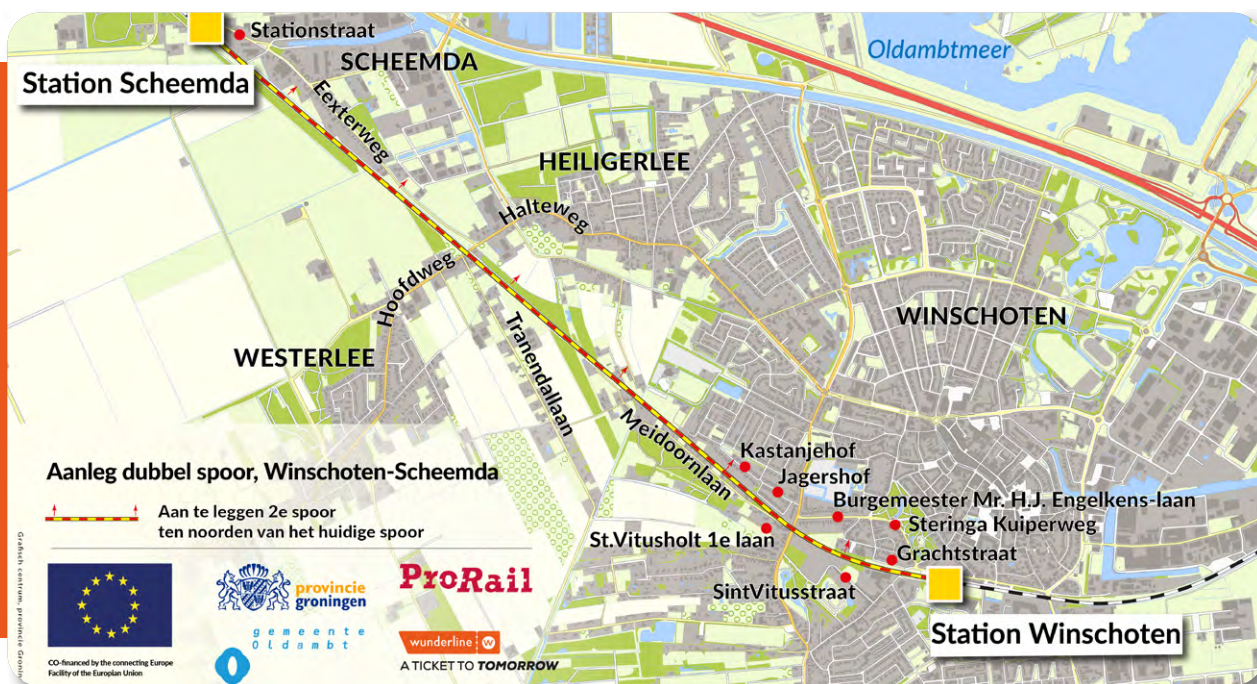
Thomas Boom, partner van Meines Holla & Partners

Zowel de nieuwe Nederlandse als de nieuwe Duitse regering wil het grensoverschrijdende en het internationale spoorvervoer verbeteren. Dit biedt kansen voor de Wunderline. De trein is een duurzaam alternatief voor de auto en het vliegtuig. Ook kan beter spoorvervoer een positieve sociaaleconomische bijdrage leveren aan de grensregio. De grens vormt nu nog te vaak letterlijk een barrière voor grensoverschrijdende handel en voor de kans om in Nederland te wonen en in Duitsland te studeren en vice versa. Met deze gedachte heeft de Europese Commissie op 14 december 2021 het herziene voorstel over het Trans European Transport Network (TEN-T) gepubliceerd. Dit beleid is gericht op de uitvoering en ontwikkeling van een Europees netwerk van spoorlijnen, wegen, binnenwateren, scheepvaartroutes, havens, luchthavens en spoorterminals. Het uiteindelijke doel is om alle knelpunten en technische barrières in heel Europa weg te nemen en te streven naar sociale en economische samenwerking in Europa. De Wunderline is opgenomen in dit uitgebreide netwerk van TEN-T.

Wat betekent de internationale spoorontwikkeling voor de grensoverschrijdende treinreiziger? Ten eerste zorgt dit voor een verbetering van de reisaansluitingen en verbindingen. Daardoor komen er meer reisbestemmingen in Europa. Daarnaast maken directe verbindingen tussen de grote Europese steden ook snellere verbindingen mogelijk. Dit verkort de reistijd en vergroot het comfort. Ten slotte levert vervoer per trein een belangrijke en directe bijdrage aan het verminderen van vliegverkeer en de uitstoot van CO₂. Hiervan profiteren ook toekomstige generaties. De Wunderline is in dit opzicht een voorbeeldproject voor de grensregio, Nederland, Duitsland en Europa. Het project kan hopelijk op steun van alle betrokken bestuurslagen blijven rekenen.

*“De Wunderline is een
voorbeeldproject voor de
grensregio, Nederland,
Duitsland en Europa”*

SPOORVERDUBBELING SCHEEMDA-WINSCHOTEN

Voor de realisatie van de Wunderline is tussen Scheemda en Winschoten een verdubbeling van het spoor noodzakelijk. De uitvoering van de werkzaamheden is in 2024 gepland.

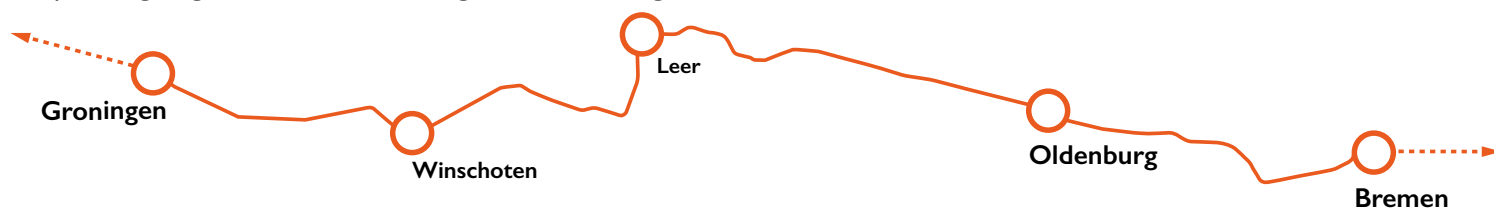
Om de uitvoering mogelijk te maken, moet een planologische regeling (een zogenaamd Provinciaal Inpassingsplan) worden vastgesteld. Met het oog hierop zijn afgelopen jaar omwonenden langs de spoorlijn, maatschappelijke organisaties en overige belanghebbenden al in de ontwerpfasen bij het project betrokken. Waar mogelijk zijn hun wensen en ideeën voor het project meegenomen in het ontwerp om zo het ontwerp zo goed mogelijk in te passen in de omgeving.

Daarnaast is ProRail medio 2021 gestart met het uitvoeren van allerlei onderzoeken naar de effecten van de spoorverdubbeling op de omgeving. Er wordt onder andere gekeken naar trillingen,

geluid en effecten op de natuur. In februari zijn informatieavonden gehouden voor de gemeente Oldambt en de bewoners die aan de noordzijde direct aan het spoor wonen. Zij zijn geïnformeerd over het aangepaste ontwerp, de resultaten van de onderzoeken, de communicatie met de omgeving, het Provinciaal Inpassingsplan en de procedure.

De komende periode wordt het Provinciaal Inpassingsplan verder voorbereid voor de publicatie. Voorafgaand aan de publicatie wordt nog een informatiebijeenkomst gehouden. Hier kan iedereen zich laten informeren over de laatste stand van zaken rond het Provinciaal Inpassingsplan, de procedure en de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen.

Meer informatie over deze spoorverdubbeling is [hier](#) te vinden.

CONTACT

Uw reacties en suggesties zien we graag tegemoet!

Voor verdere info en vragen:

Team Wunderline

Eline Luchtenberg (PR en Communicatie): e.luchtenberg@provinciegroningen.nl

www.wunderline.eu

Von der Europäischen Union kofinanziert
Fazilität „Connecting Europe“

provincie
groningen

ProRail

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Niedersachsen

DB NETZE

Bremen